

PROTOKOLL

4/2013

Styrelsesammanträde med Stockholm Vatten AB

2013-09-04

Plats: Stockholm Vattens huvudkontor, Torsgatan 26

Tid kl.16.30 – 17.45

NÄRVARANDE

Ordföranden	Bengt Hansson
Vice ordföranden	Jari Vissed
Ledamöterna	Lars Svärd Tomas Ahlberg Seved Monke Ajneståhl Kennet Bergh Christina Labus Katarina Luhr Rolf Brattström
Tjänstgörande suppleanterna	Sophia Granswed för Lotta Juul Martin-Löf
Suppleanterna	Madeleine Jacobsson Gustav Johansson Anders Karlsson Pontus Löfstrand Margareta Malm Kjell Bertilsson Mats Lindqvist Rikard Warlenius
Personalrepresentanterna	Dennis Roper, Kommunal Torbjörn Ekerot, SACO Anders Wahlund, Vision
Verkställande direktören	Gösta Lindh

Därjämte var närvarande Jan Ekvall, Maria Falk, Jonas Grundestam, Sophia Hansson, Lars Lindblom, Christina Nyberg, Gunnar Possebo, Lars-Gunnar Reinius, Stefan Rosengren, Mathias von Scherling, Sonny Sundelin och Sverker Westman, Stockholm Vatten.

Hinder hade anmälts av Lotta Juul Martin-Löf och Mårten Lilja.

Ordföranden Bengt Hansson och vice ordföranden Jari Visshed utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde.

Justeringsmän

§ 2

Anmälades att protokollet från styrelsesammanträdet 2013-06-12 är justerat och godkänt (bil 1).

Protokoll styrelsen

§ 3

Förelåg verkställande direktörens förslag till reviderad inriktning för åren 2015 och 2016 (bil 2).

**Reviderad inriktning
åren 2015 och 2016**

Ledamoten Katarina Luhr ville för sin del föreslå styrelsen att avslå lämnat förslag.

Ledamoten Kennet Bergh ville för sin del föreslå styrelsen att avslå lämnat förslag.

Efter genomförd votering beslöt styrelsen att godkänna verkställande direktörens reviderade förslag till inriktning för 2015 och 2016 för Stockholm Vatten koncernen.

Ledamoten Katarina Luhr reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag till beslut med följande motivering:

”Jag är generellt positiv till att stadens verksamheter inte koncentreras till city. Vad gäller flytten av bolaget till Ulvsunda så saknas fortfarande en beskrivning av konsekvenser utöver de ekonomiska förutsättningarna för flytten. Bolaget har tidigare räknat på att flytten kan leda till längre utryckningstider för servicebilar, och ökad trafik och klimatutsläpp om resvägen för servicefordon förlängs och därför, om en flytt sker, ansett att en flytt söderut är att föredra. Jag anser inte att lokaliseringen kommer att gynna bolaget och skulle föredra att bolagets egna lokaliseringsförslag hade givits en större tyngd.”

Ledamoten Kennet Bergh reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag till beslut med följande motivering:

”En flytt av Stockholm Vattens huvudsakliga verksamhet till Ulvsunda kan ur Stockholms stads perspektiv eventuellt vara fördelaktigt men ur bolagets synvinkel visar inte underlaget på en så positiv ekonomisk effekt att det uppväger riskerna med flytt. Konsekvenserna gällande serviceåtagandet gällande främst södra Stockholm och Huddinge är inte beskrivna och oron för försämringar är stor hos minoritetsaktieägaren samt, som jag uppfattat det, även hos personalen.

Detta sammantaget gör att jag utifrån presenterat underlag inte kan stödja förslaget till inriktning utan reserverar mig mot beslutet”.

Icke tjänstgörande suppleanten Kjell Bertilsson ville för sin del till protokollet få antecknat följande:

”Tycker inte underlaget ger tillräckligt stöd för en flytt till Ulvsunda, inte minst p.g.a. att avståndet och därmed tillgängligheten till flera söderorter ökat drastiskt vilket kan få allvarliga konsekvenser vid akuta situationer”

§ 4

Behandlades verkställande direktörens förslag till nominering till styrelsen för Mälarens Vattenvårdsförbund (bil 3).

**Nominering till
Mälarens
Vattenvårdsförbund**

Styrelsen beslöt att Johanna Lindgren ersätter Lars Lindblom som Stockholm Vatten AB:s representant i styrelsen för Mälarens Vattenvårdsförbund.

§ 5

Anmäldes för styrelsens kännedom kommande ärenden till styrelsens sammanträden år 2013 (bil 4). Noteras att nästa möte sker på Henriksdals reningsverk och kommer att föregås av ett studiebesök.

Kommande ärenden

§ 6

Inga övriga frågor

Övriga Frågor

Vid protokollet:

Justeras

Sverker Westman

Bengt Hansson

Jari Visshed

PROTOKOLL

4/2013

Styrelsesammanträde med Stockholm Vatten VA AB
2013-09-04

Plats: Stockholm Vattens huvudkontor, Torsgatan 26

Tid kl.16.30 – 17.45

NÄRVARANDE

Ordföranden	Bengt Hansson
Vice ordföranden	Jari Vissed
Ledamöterna	Lars Svärd Tomas Ahlberg Seved Monke Ajneståhl Kennet Bergh Christina Labus Katarina Luhr Rolf Brattström
Tjänstgörande suppleanterna	Sophia Granswed för Lotta Juul Martin-Löf
Suppleanterna	Madeleine Jacobsson Gustav Johansson Anders Karlsson Pontus Löfstrand Margareta Malm Kjell Bertilsson Mats Lindqvist Rikard Warlenius
Personalrepresentanterna	Dennis Roper, Kommunal Torbjörn Ekerot, SACO Anders Wahlund, Vision
Verkställande direktören	Gösta Lindh

Därjämte var närvarande Jan Ekvall, Maria Falk, Jonas Grundestam, Sophia Hansson, Lars Lindblom, Christina Nyberg, Gunnar Possebo, Lars-Gunnar Reinius, Stefan Rosengren, Mathias von Scherling, Sonny Sundelin och Sverker Westman, Stockholm Vatten.

Hinder hade anmälts av Lotta Juul Martin-Löf och Mårten Lilja.

Ordföranden Bengt Hansson och vice ordföranden Jari Visshed utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde.

Justeringsmän

§ 2

Anmäldes att protokollet från styrelsesammanträdet 2013-06-12 är justerat och godkänt (bil 1).

Protokoll styrelsen

§ 3

Behandlades verkställande direktörens förslag till inriktningsbeslut angående Västerorts framtida avloppsrening (bil 2).

Västerorts framtida avloppsrening

Ledamoten Katarina Luhr ville för sin del föreslå styrelsen besluta;

att återremittera ärendet för att komplettera rapporten med ytterligare punkter.

”Jag ställer mig försiktigt positiv till att arbeta vidare enligt utredningsalternativ 4, att lägga ned Brommaverket och leda avloppsvattnet till Henriksdalsberget, då jag anser att både miljöaspekterna, med minskad bräddning och förbättrad avloppsrening, och möjligheten att frigöra yta för bostadsbyggande i kollektivtrafiknära lägen väger mycket tungt.

Jag anser dock att sårbarheten ökar om all avloppsrening lokaliseras till ett enda avloppsreningsverk. Detta kan tala för att alternativ 3, att leda vattnet till Himmerfjärdsverket skulle kunna vara en bättre lösning med samma positiva effekter som alternativ 4.

Jag är mycket positiv till införande av ny och effektiv reningsteknik, men det faktum att den föreslagna membrantekniken ännu inte är prövad i stor skala är ett orosmoment för projektet, då miljöaspekten är en viktig del. Att energianvändningen ökar är också negativt. I detta stora projekt är det viktigt att redan från början se över tekniska löningar för att all använd och producerad energi ska kunna användas så effektivt som möjligt. Tunneldragningar är av erfarenhet riskprojekt. Projektet kan därmed bli svårare att genomföra, ta längre tid och kosta mycket mer än beräkningarna i rapporten. Jag är också intresserad av att se den ekonomiska konsekvensen av att först sälja delar av Bromma-anläggningen till Fordonsgas Stockholm för att sedan köpa tillbaka den efter bara några år.

Vad gäller eventuellt framtida bostadsbyggande vill jag göra ett medskick till Stockholms stad att de grönområden som ligger i skyddszonen runt reningsverket ska inventeras och där så är motiverat, klassas som park.

Ärendet är mycket omfattande och kommer ha en avgörande påverkan på

Stockholms avloppsrening. Om Bromma reningsverk läggs ned kommer alla andra alternativ att innebära höga kostnader. Innan beslut fattas anser jag därför att det finns ytterligare frågor att besvara.

Jag yrkar därför på återremiss av ärendet för att nedanstående punkter ska kunna utredas och klargöras innan ett beslut fattas.

1. *Vid beslut om detta alternativ kommer Henriksdalsverket bli det enda avloppsreningsverket som hanterar Stockholms avloppsvatten. På sikt planeras även ytan där Bromma reningsverks står idag att bebyggas med bostäder, och staden förlorar därmed en bit mark som inte kan användas för avloppsrening igen. Att hitta en ny plats för ett nytt reningsverk beskrivs i beslutsunderlaget som svårt redan idag. Då Stockholm växer kraftigt ökar med säkerhet mängden avloppsvatten som ska tas om hand för varje år. Därför vill jag se beräkningar på hur stora volymer avloppsvatten som kan hanteras i Henriksdalsberget innan Stockholm slutligen växer ur anläggningen. Hur många invånare kan Henriksdalsanläggningen klara av innan ett nytt reningsverk måste byggas? När kan denna tidpunkt komma att inträffa? Staden satsar även på att öka sin biogasproduktion och kommer vid en nedläggning av Bromma reningsverk förlora en plats för rågasproduktion. I underlaget saknas information om hur stor kapacitet Henriksdalsberget har för att öka rågasproduktionen, och utbyggnad av rågasproduktion räknas inte heller in i kostnaden för alternativet. Det är viktigt att inte bygga bort möjligheten att rena ökande mängder avloppsvatten, och att alternativet inte förhindrar en expansion av rågasproduktion.*
2. *Om all avloppsrening lokaliseras till en enda plats ökar sårbarheten i det fall ett haveri av någon anledning skulle inträffa i Henriksdalsberget. Riskerna bör eventuellt kunna minskas med helt separata system i berget. Detta för att undvika att hela Stockholm vattens avloppsrening slås ut samtidigt. Jag efterlyser här en risk- och sårbarhetsanalys. Hur kan en sådan situation förebyggas? Vilka extra kostnader kan detta ge upphov till? Hur ska situationer med problem med avloppsreningen i verket hanteras?"*

Ledamoten Rolf Brattström ville för sin del föreslå styrelsen besluta;

att mot bakgrund av de beräkningar och överväganden som framgår av den med styrelsehandlingarna bilagda utredningen besluta i enlighet med alternativ 1, vilket innebär att Bromma Reningsverk blir kvar, att nödvändiga förbättringar av reningsgraden görs på samtliga tre reningsverk samt att särskilda åtgärder görs vid Bromma reningsverk för att möjliggöra bebyggelse med en skyddszon runt reningsverket på 100 meter, samt

att därutöver framföra:

”Säkerheten. Att ha all avloppshantering på ett ställe (Henriksdal) innebär en större risk för störningar, i alla fall större risk för stora konsekvenser vid eventuella störningar. Alternativ 1, att uppgradera BRV och delta i uppgraderingen av Himmerfjärdsverket är billigare och sprider riskerna (byggnadstekniskt, ekonomiskt och miljömässigt). I detta alternativ ligger också att dra utsläppet från Himmerfjärdsverket ut till söder om Landsort. Miljömässigt är det med stor sannolikhet att föredra framför att öka utsläppen i Saltsjön, i recipienten längst in i skärgården, även om P- och N-halterna relativt minskas.

Kostnaden. Alternativ 4 är dyrt att genomföra och innebär en avsevärd kapitalförstöring, då anläggningen i Bromma läggs ned. Det föreslagna alternativ 4 är avsevärt dyrare än alternativ 1 både avseende investeringar och drift. SVAB är redan kraftigt skuldsatt och vår ekonomi är mycket känslig för ränteläget. Att ytterligare skuldsätta sig utöver vad som är nödvändigt känns inte bekvämt. Vi har också som kommunalt bolag en skyldighet att tillvarata våra ägares, Stockholmarnas, ekonomiska intressen.

Risk och nackdelar med tekniken. Förslaget bygger till stor del på ny teknik (membranfilterteknik) som ändå får bedömas som tämligen oprövad i stor skala i samband med avloppsvatten. Tekniken kräver mycket energi och en ökad kemikaliehantering. Teknikutveckling med membranfiltrering ingår även i de andra alternativen men spelar där en mindre central roll”.

Efter genomförd votering beslöt styrelsen i enlighet med verkställande direktörens förslag, nämligen;

- att inrikta inom investeringsramen 5,4 miljarder kronor det fortsatta arbetet med att finna en lösning för Västerorts framtida avloppsrening vid en nedläggning av Bromma reningsverk genom att (i) avloppsvattnet från Bromma och den del av Stockholm som är ansluten till SYVAB leds till Henriksdal, samt (ii) att Henriksdals reningsverk utöver anpassningen till ökade flöden byggs om för att klara högre reningsgrad än i dag med hjälp av s.k. biomembranteknik (alt. 4 i bilagda utredning),
- att uppdra till VD att ta fram ekonomiskt underlag och vidta de övriga åtgärder som är nödvändiga för att styrelsen skall kunna besluta om ett genomförande av projektet. VD får inom ramen för uppdraget disponera 75 miljoner kronor,
- att bemyndiga VD att säga upp anslutningsavtalet med SYVAB för omförhandling och förhandla fram ett nytt avtal i syfte att anpassa anslutningsavtalet till den framtida strukturen för Stockholm Vattens avloppsrening, samt
- att bemyndiga VD att, mot bakgrund av den förväntade nedläggningen av

Bromma reningsverk och de ändrade driftförhållanden i Henriksdals reningsverk, med Fordonsgas Stockholm AB ("FSAB"), förhandla fram en överenskommelse (enligt riktlinjerna i utkast till LoI bil.2) om

- (i) Övertagande av FSABs anläggningstillgångar för biogasverksamhet vid Bromma och Henriksdals anläggningar samt därtill hörande pågående arbeten,
- (ii) uthyrning av motsvarande tillgångar för FSABs fortsatta biogasverksamhet,
- (iii) övertagande av FSABs anläggningstillgångar för biogasverksamhet vid Loudden,
- (iv) villkor för FSABs rätt att köpa den ytterligare rågas som framgent kan produceras vid Henriksdal,
- (v) övriga villkor för att nå en frivillig överenskommelse med FSAB om avveckling av rågas leveranserna från Bromma anläggningen.

Ledamöterna Katarina Luhr samt Rolf Brattström reserverade sig mot beslutet till förmån för sina egna förslag till beslut.

Vice ordföranden Jari Visshed och ledamoten Christina Labus ville för sin del framföra följande särskilda uttalande:

"Vi ställer oss i huvudsak bakom VD:s förslag till att gå vidare med alternativ 4 innebärande att Bromma reningsverk läggs ner samt att vattnet leds till Henriksdalsverket.

Vi ser positivt på det alternativet då vi med den föreslagna nya reningstekniken kan minska miljöpåverkan av framförallt kväve och fosfor. Det gör att bolaget kan leva upp till de åtaganden Sverige har tagit på sig och de gränsvärden för utsläpp som finns för verksamheten. Positivt är också att man kan minska antalet breddningar, att vattnet orenat släpps ut i Mälaren och Saltsjön.

Att lägga ner Brommaverket innebär också att man frigör stora områden för bostadsbebyggelse något vi socialdemokrater ser som viktigt mot bakgrund av bostadsbristen i Stockholm.

Att allt vatten leds till Henriksdal ställer stora krav på att verket utformas med parallella system oberoende varandra så att man, närmast oavsett av vad som sker, kan säkerställa att reningen av vattnet fungerar.

Projektet som sådant är enormt och delvis nästan oöverblickbart. Det är svårt att säga att man "tänkt på allt". Det innebär att man måste ha en viss ödmjukhet inför det. Att inte alltid fortsätta enligt plan. Därför kan det vara bra att fortsatt ha de olika alternativen i utredningen levande i det fall man stöter på oförutsedda svårigheter. Något att tänka på samtidigt som vi noterar att man i dagarna gjort ett genombrott i Hallandsåsen".

Icke tjänstgörande suppleanten Kjell Bertilsson ville för sin del till protokollet få

antecknat följande:

”Anser det vara svårbedömt vad konsekvenserna blir för Himmerfjärdsverket (SYVAB), skulle därför önskat en fördjupad konsekvensbeskrivning gällande alternativ 3, den beskrivningen bör också innefatta vad nu föreslagna beslut kan komma att betyda för framtida samarbete med inblandade Södertörns-kommuner”.

§ 4

Förelåg verkställande direktörens förslag till reviderad inriktning för åren 2015 och 2016 (bil 3).

**Reviderad
inriktning åren
2015 och 2016**

Ledamoten Katarina Luhr ville för sin del föreslå styrelsen att avslå lämnat förslag.

Ledamoten Kennet Bergh ville för sin del föreslå styrelsen att avslå lämnat förslag.

Efter genomförd votering beslöt styrelsen att godkänna verkställande direktörens reviderade förslag till inriktning för 2015 och 2016 för Stockholm Vatten VA AB.

Ledamoten Katarina Luhr reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag till beslut med följande motivering:

”Jag är generellt positiv till att stadens verksamheter inte koncentreras till city. Vad gäller flytten av bolaget till Ulvsunda så saknas fortfarande en beskrivning av konsekvenser utöver de ekonomiska förutsättningarna för flytten. Bolaget har tidigare räknat på att flytten kan leda till längre utryckningstider för servicebilar, och ökad trafik och klimatutsläpp om resvägen för servicefordon förlängs och därför, om en flytt sker, ansett att en flytt söderut är att föredra. Jag anser inte att lokaliseringen kommer att gynna bolaget och skulle föredra att bolagets egna lokaliseringsförslag hade givits en större tyngd.”.

Ledamoten Kennet Bergh reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag till beslut med följande motivering:

”En flytt av Stockholm Vattens huvudsakliga verksamhet till Ulvsunda kan ur Stockholms stads perspektiv eventuellt vara fördelaktigt men ur bolagets synvinkel visar inte underlaget på en så positiv ekonomisk effekt att det uppväger riskerna med flytt. Konsekvenserna gällande serviceåtagandet gällande främst södra Stockholm och Huddinge är inte beskrivna och oron för försämringar är stor hos minoritetsaktieägaren samt, som jag uppfattat det, även hos personalen.

Detta sammantaget gör att jag utifrån presenterat underlag inte kan stödja förslaget till inriktning utan reserverar mig mot beslutet”.

Icke tjänstgörande suppleanten Kjell Bertilsson ville för sin del till protokollet få antecknat följande:

”Tycker inte underlaget ger tillräckligt stöd för en flytt till Ulvsunda, inte minst p.g.a. att avståndet och därmed tillgängligheten till flera söderorter ökat drastiskt vilket kan få allvarliga konsekvenser vid akuta situationer”

§ 5

Behandlades verkställande direktörens förslag till projekt ”Förbifart Stockholm, flytt av huvudvattenledningar etapp Smistavägen” (bil 4).

**Projekt Förbifart
Stockholm etapp
Smistavägen**

Styrelsen beslöt

att för projekt ”Förbifart Stockholm, flytt av huvudvattenledningar etapp Smistavägen” bevilja 100 miljoner kronor för flytt av huvudvattenledningar till Smistavägen, samt

att bemyndiga verkställande direktören att teckna avtal och göra erforderliga beställningar inom av styrelsen godkänd kostnadsram.

Vice ordföranden Jari Visshed och ledamoten Christina Labus ville för sin del framföra följande särskilda uttalande:

”Vi vill för vår del hänvisa till det förslag vi la vid sammanträdet den 12 december 2012, om en omarbetad upphandlingspolicy innebärande att man ska ställa sociala- och miljökrav vid upphandlingar”.

Ledamoten Rolf Brattström gav sitt stöd till nämnda uttalande.

§ 6

Behandlades verkställande direktörens förslag till projekt ”Exploatering Högmora (etapp 1)” (bil 5).

**Projekt Högmora
etapp 1**

Styrelsen beslöt

att för projektet ”Exploatering Högmora (etapp 1)” bevilja utökad utgiftsram från den av styrelsen tidigare år 2011 beslutade nivån 35 miljoner kronor till ny utgiftsram om 65 miljoner kronor för nyläggning av VA-ledningar i samband med Huddinge kommuns utbyggnad av området Högmora etapp 1 samt Högmora 2:6, samt

att bemyndiga verkställande direktören att teckna avtal och göra erforderliga beställningar inom av styrelsen godkänd kostnadsram.

Vice ordföranden Jari Visshed och ledamoten Christina Labus ville för sin del framföra följande särskilda uttalande:

”Vi vill för vår del hänvisa till det förslag vi la vid sammanträdet den 12 december 2012, om en omarbetad upphandlingspolicy innebärande att man ska ställa sociala- och miljökrav vid upphandlingar”.

Ledamoten Rolf Brattström gav sitt stöd till nämnda uttalande.

§ 7

Behandlades verkställande direktörens förslag till projekt ”Exploatering Högmora (etapp 2)” (bil 6).

**Projekt Högmora
etapp 2**

att för projektet ”Exploatering Högmora (etapp 2)” bevilja utgiftsram om 65 miljoner kronor för nyläggning av VA-ledningar i samband med Huddinge kommuns utbyggnad av området Högmora etapp 2, samt

att bemyndiga verkställande direktören att teckna avtal och göra erforderliga beställningar inom av styrelsen godkänd kostnadsram.

Vice ordföranden Jari Visshed och ledamoten Christina Labus ville för sin del framföra följande särskilda uttalande:

”Vi vill för vår del hänvisa till det förslag vi la vid sammanträdet den 12 december 2012, om en omarbetad upphandlingspolicy innebärande att man ska ställa sociala- och miljökrav vid upphandlingar”.

Ledamoten Rolf Brattström gav sitt stöd till nämnda uttalande.

§ 8

Anmäldes för styrelsens kännedom kommande ärenden till styrelsens sammanträden år 2013 (bil 7). Noteras att nästa möte sker på Henriksdals reningsverk och kommer att föregås av ett studiebesök.

**Kommande
ärenden**

§ 9

Inga övriga frågor

Övriga Frågor

Vid protokollet:

Justeras

Sverker Westman

Bengt Hansson

Jari Vissed